

1982. MÁRCIUS

kisdobos

Petőfi Sándor
A márciusi ifjak
(részlet)

Szolgaságunk idején
Minden ember csak beszélt,
Mi valánk a legelsők, kik
Tenni mertünk a honért!

Mi emeltük föl először
A cselekvés zászlaját,
Mi riasztók föl zajunkkal
Nagy álmából a hazát!

A földet, mely koporsó volt
S benn egy nemzet a halott,
Megillettük, és tizennégy
Miljom szív földobogott.

Egy szóvá s egy érzelemmé
Olvadt össze a haza,
Az érzelem „lelkesülés",
A szó „szabadság" vala.

Vajda János, a Petőfi utáni korszak egyik nagy költője a forradalom idején mindössze 19 éves volt, de már ott menetelt a márciusi ifjak oldalán, s résztvett később a szabadságharc sok csatájában is. Húsz évvel később „Egy honvéd naplójából" címen könyvet írt ifjúkori élményeiről. E könyvében így emlékezik vissza 1848. **március 15-re.**

„Másnap reggel, márc. 15-én, Petőfi, Vasvári, Jókai, Sükei, az elmaradhatatlan Oroszhegyi alig néhányad magukkal megindulnak a Fillingerből és mennek a Hatvani utcán végig, az Orvos egyetem udvarára. A Fillinger ajtajánál találkoztam szembe velük, s anélkül hogy tudnám mi a program, hozzájuk csatlakoztam. Az utcán „Éljen a szabadság!" kiáltások mintegy megkétszerezték számunkat.

Az Orvosi egyetem egyik tantermébe léptünk, ahol éppen magyarázott a tanár. Néhány tüzes szó a vezetők részéről, és a növendékek fölugráltak székeikről, a tanár intése dacára, és az egész növendéksereg az udvarra tódult.

Itten Petőfi fölállt egy székre és elszavalta a „talpra magyart". Lelkes éljenzés, az esküszünk szó követte a végsorokat.

Utána Jókai lépett föl és fölolvasta „Mit kíván a magyar nemzet?" cím alatt a 12 pontot.

Hasonló lelkes éljenzés, kiáltozás.

Innen a Jogi egyetembe vonult a csapat, már akkor több ezer főre növekedve.

Az összes jogászság lejött az Egyetem térre, ahol Petőfi, Jókai ismételték az előbbi szavalást, s ahol Vidacs János rögtönzött kész beszéddel villanyozta föl az ifjúságot.

Következett a Landerer és Heckenast-féle nyomda előtti jelenet, a Hatvani utcai azon ház előtt, ahol most a Kammon kávéház van.

Petőfi verse és a 12 pont itt, cenzúra nélkül, rögtön ki lett szedve, nyomva, mialatt az utcán izgató szónoklatok tartattak számosak által. A nyomtatványok aztán szétosztattak.

Délután az egész város izgalomban és talpon volt. Esni kezdett, mégpedig jó szaporán. A Városház tere telicsődült esernyős tömeggel s itt a hatóság termébe rohant s a roppant népség kiáltozása folytán a tanács is magáévá tette és az erkélyről proklamálta a 12 pontot.

Az eső folyvást szakadt.

De a tömeg esernyősen fölment Buda várába, kiszabadította Táncsicsot és diadallal hozta át Pestre.

Katonaság, valami őrjárat, egyszer vonult ki a nyilvános utcából, föl a Váci utcának, és ekkor észrevehető tolulás támadt a Városház tér ama sarkán. De még csak egy gyereket sem nyomtak agyon.

Legkisebb baj se történt. Az egészet elnevezők tréfásan paraplé-forradalomnak, és nagy volt az öröm, hogy „vér" nélkül ment végbe."

Ady Endre

A csillagok csillaga

Sohse hull le a vörös csillag:
Nap, Hold, Vénusz lehullott régen
s ő dölyföl a keleti égen.

Sohse vörös a hulló csillag:
rózsás, lila, zöld, kék vagy sápadt,
szeszélye az égi világnak.

Hulló csillag, hullj, hullj, rogyásig,
ezer eséssel, ezer jajjal:
egy csillagból is jöhet hajnal.

Vörös csillag, ragyogj és trónolj,
mióta ember néz az égre,
vörös csillag volt a reménye.

Március 21-én a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának évfordulóját ünnepeljük. Hatvanhárom esztendő telt már el azóta, de annak a fényes napnak az emléke nem halványul. Nem halványul, mert eszméi valósággá váltak.

1919-ben az ellenséges túlerő elnyomta ugyan a Magyar Tanácsköztársaságot, de eszméit és emlékét megsemmisíteni nem tudta. Az tovább élt az elnyomottak, a szabadság után vágyók szívében. S elérkezett 1945 — hazánk felszabadulása — s az azóta eltelt 37 év alatt a dolgozó nép megvalósította mindazt, amiért 1919-es elődeink harcba szálltak.

A tanácsköztársaság kikiáltásának idei évfordulója külön is emlékezetes a számunkra: negyed százada — 1957-ben — ezen a napon alakult újjá a magyar kommunista ifjúsági mozgalom. Az ellenforradalmi felfordulás után a magyar fiatalok újból csatasorba álltak, rendezték soraikat, hogy elvégezhessék a rájuk váró feladatokat, melyek között az egyik legfontosabb: segíteni az úttörőket és a kisdobosokat.

Emlékezve március 21-re, idézzük fel annak a napnak a hangulatát nagy írónk, Kassák Lajos szavaival, aki éppen egy előadást hallgatott, amikor hírül vették a tanácsköztársaság kikiáltását:

„A lelkesedés kicsapott a torkokból és egyszerre összevissza kurjongatott mindenki. Az előadás folytatásáról már szó sem lehet. Olyan ez a tömegnyi ember, mint egy szalmakazal, tűzcsóvát dobtak bele s most mindent elpusztítani készülő fellobogással fellángol. Ember, ember nyomában megindulnak kifelé.

Este van már, hideg apró cseppekben szemereg az eső. A tömeg menetelő oszloppá alakul és megindul a Múzeum körúton és átkanyarodik a Rákóczi útra.

Valaki már zászlót is kerített a menet élére. Az út két partján álló házak ablakai kinyílnak és a csendes, polgári lakásokból tarka és vörös kendőket lobogtatnak a vonuló, kiáltozó, a Marseillaise-t és Internacionálét éneklő tömeg felé."

Görög Júlia rajzai

Világgá mentem

Nagy Katalin

Fagylaltot tessé

Vida Győző r

Szabó András elragadtatással fogadta a kitűnő ötletet. Így mondta:

— Kitűnő ötlet. El vagyok ragadtatva!

Ivánka bácsi is el volt ragadtatva, bár nem annyira.

— Már megint kitaláltatok valamit!

De a liftpénzt rögtön nekiadta a gyerekeknek, pedig nem is kérték. Kijelentette, a fizetség annak jár, aki megdolgozik érte. Különben is, ma megbolondultak a népek, mindenki idejár liftezni. Akkora a forgalom, mint a libegőn.

Döme volt az első liftes, de mindjárt lemondott. Ő nem ugrál a létráról le-föl, ha csöngetnek. Mert létrán dolgozott. A falat radírozta a lépcsőházban. Bár az egereket elérte volna lábról is, de Piri miatt cifrázta. Lépegetni is tudott a létrával; ez már tényleg valami!

Zsoltnak adta át a liftet. Ő felvitt vagy két-három idegent, de megúnta. Egy forintot adott mindenki. Zsolt azt mondta, menjenek inkább gyalog. Ezt meg Ivánka bácsi nem engedte, merthogy ő a felelős.

Csaba kitalálta, hogy ő felmossa az udvart, úgyis ott a vízcsap, meg a gumicső. Meg főleg Piri is. Begyűjtötte az összes kisgyereket, és bújócskát játszott velük. Nem buta gyerek ez a Csaba! Zsolt viszont igen. Merthogy Csabát lepipálja, elvállalta a lépcsőházat. Hordhat vizet, amíg azt felmossa. Ezzel az erővel nyithatna egy víztároló medencét, halastavat, pancsolót a házi óvodának.

A lift így Öcsire maradt végleg. Az első vendég jött hamar. Kerek bőröndje volt, akkora, mint Nagyi lekvárfőző lábasa. A kalapja is akkora.

— Hol van itt a liftcsengő? — kérdezte; nem látott ki a kalap alól biztosan.

— Én vagyok a liftcsengő — készségeskedett Öcsi — Hányadikra tetszik?

— Mindjárt megnézem a cédulát... Az Ibusz-szobát keresem.

— Negyedik emelet kettő. Gáspár Jánosné.

— Jaj de jó hogy tudod, kisfiú! Talán téged is az Ibusz alkalmaz?

— Nem. Engem nem alkalmaz senki, kérem. Gyermekmunkát... az alkotmány... Szóval, a házbeli gyerekek elvállalták a liftezést. Mert a házmesterünk öreg, fáj a lába. A vendég meg csak folyton csönget, nem szeretnek várni.

— Jó megoldás! És a bevétel a tied?

— Hát... mindenkié. A gyereklakóbizottságé. Megérkeztünk.

Öcsi vitte a bőröndöt a nő után. Rogyadozott, mint egy harmonika, olyan nehéz volt. De megérte. A nő két forintot adott. Aztán még külön egy ötöst, a csomagért.

Öcsi fütyülni kezdett, amikor megszámolta. Mindig fütyül, ha gondolkodik. Hát akkor most előmozdítja a dolgot! Ha már olyan jól sikerült a sajátkezű aláírás...

Valaki más is fütyült. Mert megállapodtak egy füttyjelben.

— Engem hívsz? — Zsolt bukkant fel egy vödörből.

— Mondjuk... Leviszlek lifttel.

— Az jó lesz. Úgyis össze kell írnom még a névsort. Tudod a szavazáshoz. András bácsi rám bízta.

— Te szerinted ki lesz az elnök?

— Aki a legtöbb szavazatot kapja. Heten szavazunk. Piri, Döme, Csaba, te meg én.

— Az összesen öt.

— De addigra hazaérnek a Bakos lányok a napközis táborból. Gyorsan elmeséljük nekik, mi újság, aztán szavaznak.

— Te kire szavazol Zsolt?

— Még gondolkodom. Most kiszállok.

— Gyere le a földszintre. Meghívlak egy fagylaltra.

— Rendes vagy! Kókuszt kérek, meg vaníliát.

— Mondd a cukrásznak. Itt a három forint.

— Te nem jössz?

— Nem lehet. Itt a következő menet, láthatod.

Idős asszony állt a liftnél. Zavartan tekingetett az udvarra. Ott ült Ivánka a sámlin, mint egy ülő-szobor, meg se moccant, rá se nézett az asszonyra.

— Én csak az elsőre szeretnék — mondta a néni Öcsinek — Tudom, hogy nem szívesen...

— Dehogynem! Ugye a Kamarás Vilma nénihez tetszik menni?

— Hát ismersz, kedves?

— Láttam a nénit máskor is. Tessék parancsolni, megérkeztünk.

Az idős asszony felsikoltott, megtorpant az ajtóban.

— Jaj istenem! Miért folyik a víz a lépcsőházban? Csak nincs csőrepedés? Szegény Vilmám...

— Tessék megnyugodni! Nincs csőrepedés. Csak a gyerekek mossák a lépcsőházat.

— Miért a gyerekek? Büntetésből? — kérdezte a néni sajnálkozva.

— Dehogyis. Csak vállaltuk. Megalakítottuk a lakóbizottságot.

— Érdekes. Nálunk nem a lakóbizottság mossa a lépcsőházat.

— Ez másmilyen. És tetszik tudni, mi szeretünk pancsolni.

— No de a lépcsőházban?!

Akkor ért oda Döme éppen. Átsegítette a nénit a pocsolyákon, aztán beszállt Öcsihez a liftbe.

— Kész lettem az egerekkel. Ha mégegyszer valaki merészeli...

— Majd az elnök nem engedi, légy nyugodt. Csak egy forintot adott a néni, idenézz!

— Az is pénz. Tedd a többihez. Megyek, megmosdok a választásig.

— Szerinted ki lesz az elnök?

— Majd kiderül hét órakor. Akkorra mondta a szavazást Szabó András.

— Megeszünk egy fagyit?

— Majd máskor! Most egy vasam sincs.

— Én hívtalak. Én fizetem. Egy gombócot vegyél csak. Mert kicsit megizzadtál, látom.

Tiszta ráfizetés így is! A kereset egy forint volt, a fagylalt-gombóc egyötven. De Döme láthatólag hálás.

Az udvarról az ismert füttyjel hallatszott. Ez csak Piri lehet a csecsemők még nemigen fütyülnek. Bár Szilvia már próbálgatja, főleg, ha spenót van a szájában.

Öcsi kilódult az udvarra, majd elvitte a liftajtót.

— Parancsolj, Pirinkó! —

— Dehogy parancsolok én Öcsi! Kérlek, hozd le a kisebb Szabó uzsonnáját. Tudod, ő még cumizik.

— Te jó isten. Pelenkázod is őket?

— Olyan kis drágák! Te Öcsi, én olyan boldog vagyok, hogy kitaláltad ezt a házi-óvodát. Meg az egészet! Te vagy a legokosabb srác a házban. Belőled egyszer híres ember lesz.

Sajnos megint csöngettek a liftért. Elég rosszkor. A híres emberségről rá lehetett volna térni a szavazásra. Mindenesetre olyan gyorsan érkezett vissza a cumisüveggel, mintha rakétával járna, nem lifttel.

— Képzeld Piri, azt kérdezte az asszony, akit most felvittem, hogy ez milyen óvoda? Mondtam, hogy lakóbizottsági. És azt kérdezte, hogy nem vállalunk-e idegen gyereket?

— Én vállalnék — lelkesedett Piri — Persze ez a lakóbizottságtól függ.

— Főleg az elnöktől.

— Főleg tőle.

— Szerinted ki lesz az elnök, Pirike?

— Szerintem te. Én legalábbis rád szavazok. Meg is mondtam már a többieknek.

— Pirike! Meghívlak fagylaltozni.

— Köszönöm, de nem szeretem.

— Kár...

— Tudod mit! Helyettem hívd meg inkább az óvodát!

Az óvodában öt gyerek van. Ötször egy forint ötven... Akár az új-matekkal számol az ember, akár a régivel, az összesen... rengeteg!

Heves Ferenc

MESE A HAJLÉKTALAN ÓRIÁSRÓL

A Nagyhegyen túl, de a Kishegyen innen, élt egyszer egy óriás, akit Behemótnak hívtak. Jámbor, szelíd óriás volt ez a Behemót, pedig akkora testi ereje volt, hogy egyetlen rántással ki tudta húzni a földből a legszebb szál fenyőfát is. De nemigen élt vissza erejével, naphosszat csak a répaföldet őrizte, mert kizárólag répán élt ez a óriás; egyet reggelire, egyet pedig vacsorára fogyasztott el a vizesvödör nagyságú vörösrépából; az ebédet mindig elspórolta magától, mert abban a régi időben még az óriások is igen-igen szegények voltak. De hasztalan tartotta féken az étvágyát, hiába takarékoskodott az evéssel, mégis annyira megnőtt Behemót, hogy egy szép — vagy inkább csúf? — napon már nem tudott visszabújni a barlangjába. Attól fogva az éjszakákat is a szabad ég alatt volt kénytelen tölteni a toronymagas óriás.

Sokat búsult, bánkódott emiatt. De nem segített semmit a búslakodás, akár perzselte a Nap heve, akár verte a hideg eső, a jámbor óriás nem jutott többé fedél alá. A kinőtt barlangját elfoglalta egy medvecsalád, nagyobb sziklabarlang pedig nem akadt messze vidéken. Sajnálták az erdei, mezei állatok a jólelkű Behemótot, még az apróvad meg a bogarak is próbáltak segíteni rajta a tanácsaikkal. A varjú azt ajánlotta, hogy építsen fészket magának apró gallyacskákból valamelyik magas fa tetejére, mert a fészek mindig biztos menedéket nyújt az időjárás viszontagságai ellen; a mókus váltig erősítgette, hogy legjobb szállást a faodú ad, csak ki kell bélelni száraz fűvel meg pihetollal. A pók arra esküdözött, hogy legkellemesebb búvóhely a háló, szőjön hát Behemót is hálót magának. Az ürge azt javasolta a hajléktalan óriásnak, hogy föld alatti üregben húzza meg magát, ürge vagy hörcsög módra, hiszen a föld puha és akkora nagy lyukat vájhat bele, amilyet csak akar. A béka ezzel szemben a tavat, mocsarat ajánlotta lakóhelyül, mert a brekegő, kuruttyoló kétéltűek szerint a zápores̋ő ellen legjobb a vizek mélyén meghúzódni, ott az eső nem veri az embert, jobban mondva a békát. De a legfurcsább tanácsot a csigabiga adta: azt javasolta, hogy Behemót is olyan szilárd, kemény burokkal vegye magát körül, mint a csigaház. Mert a mésztartalmú csigahéj hozzá van nőve a gazdája testéhez, együtt nő vele mind nagyobbra; aztán meg az ilyen házba hivatlan látogató nem teheti be a lábát, el nem foglalhatja, el nem veheti jogos tulajdonosától senki ember- vagy állatfia.

Mindebből persze nem lett, nem is lehetett semmi. Behemót többé nem jutott hajlékhoz. Ez volt az oka, vagy valami más egyéb, ezt már senki se tudja, de annyi tény, hogy az óriás végül is elbújdosott a vidékről. Hova, merre megy — nem mondta senkinek. Azóta se találkozott soha senki a mesebeli óriással.

Takács Imre

A két csimota

Józsi a kapitány
tisztjében új királyság
méltóságához jutott.
Bözsi meg szakácskodott.

A Józsi kormányozta
a hajót oda-vissza.
Bözsi meg jókat sütött,
aztán a gongra ütött.

Hívta a legénységet
megebédelés végett.
És jött a kis kapitány,
hisz nagyon éhes volt ám.

Nem kellett itt a drága
dédanyjuk pogácsája,
se a nagyanyjuk főztje,
küldhette könyörögve.

Májgombóccal a levest,
vajjal a marhaszegyet,
a nyulát töltelékkel,
a tarját hagymalével,

pásztorpecsenyét rántva,
a karajt dugiszálva
kolbásszal, főtt tojással,
a combot paprikásan.

Ott minden hiába volt,
amíg a sárga hajót
egyszer el nem cserélték
egy lökös repülőért.

Leesett egyszer a hó
és mint két nagy utazó:
elindult a két gyerek,
neki a hópelyheknek.

Bizalmuk növekedett,
mert a hó rájuk esett,
Nagyobbak lesznek párban
a fehér hó-bundában.

Kapitány, főpilóta! —
mi minden lesz még Jóska!
Szívesen ment a lökös
a fehér felhők fölött.

Jobbról a Nap nyugodott,
balról meg kelt fel a Hold.
S a felhő-hézagokban
a falvak villany-bokra

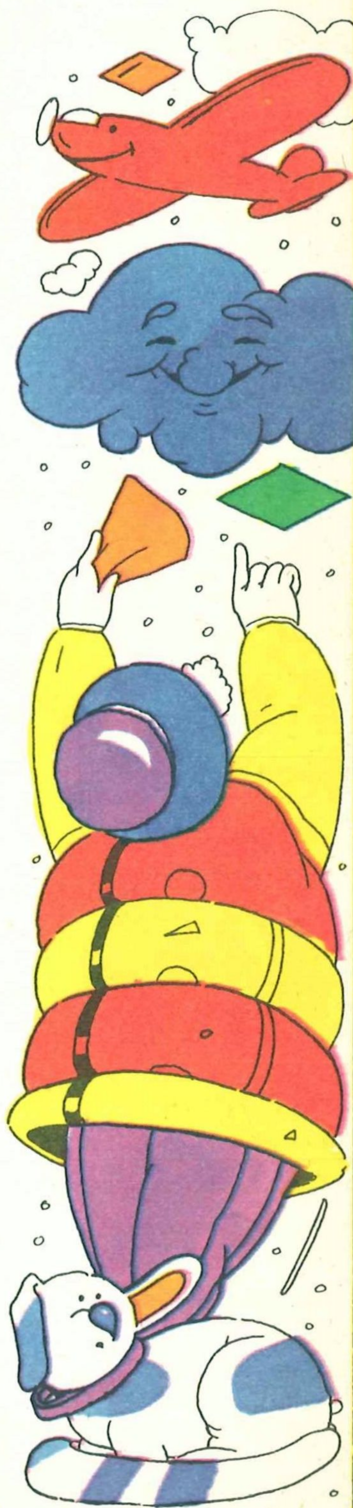
világított a mélyből,
az árnyék-lepedékből.
Lent is volt sok-sok világ,
játszottak más csimoták —

és ott is röpülővel,
meg xilofon-ütővel,
kardokkal, falovakkal
és vicik-vacakokkal.

Bözsike sem volt tétlen
a tágas utastérben.
Lehessen, azt akarta,
a legjobb utasdajka.

A babák teleülték
az egész repülőgép
valamennyi ülését
a borsos menetdíjért.

Lehajtott asztalukra
vacsorájukat hordta
a kis légikisasszony,
mint kedves háziasszony.

És közben szólt a zene.
Mi ott volt, megfelelne
gyerekbál-rendezvénynek,
vagy réti ünnepélynek.

A pilóta vigyázva —
nem nézve sose hátra —
vezette gépét hősen
a kékes levegőben.

Fölmentek meredeken,
s mint lépcsőn, kényelmesen
szálltak le guggolózva
a beton kifutóra.

Leesett egyszer a hó,
és mint két nagy utazó:
elindult a két gyerek,
neki a hópelyheknek.

Bizalmuk növekedik,
mert a hó rájuk esik.
Nagyobbak lesznek párban
a fehér hó-bundában.

Esik a hó — még fehér,
de olvad orruk hegyén.
Vizes orruk hegyével
mennek a fehér télben.

Vélik nagy győzelmesen,
Őket a jégkorszak sem
kényszerítheti térdre —
lépnek a tetejére.

Jó ám a hóhegyekről
lenézni hóvölgyekbe!
Jó ám a hóvölgyekből
fölmászni hóhegyekre!

És a kis szánkó se rossz! —
nem zördül, nem csikorog.
Madzaggal húzza Papa,
vagy a még jobb Nagypapa.

Az uccán ült egy kutya,
vagyis a nagy Vau-va.
S ha jött a Miu-mau,
ő is lett Vau-vau.

A fiú óvatosabb
volt, mivel nagyokosabb.
Mint a lány bűbájosabb,
hízelgőbb, játékosabb.

A félőbb Józsika volt.
Valótlanokat tudott.
Látta a képzeletét,
mint jót vagy fenyegetést.

Hát a kutyáktól távol
kellett — mint szamárháton
közlekedni az apja
hajába kapaszkodva.

Elmentek Szigligetre,
fölmentek ott a hegyre,
látni a vár romjait.
Mindenkit elszomorít —
felnőttet — az a látvány,
mit művelt Lipót császár,
amikor robbogatott,
hogy a katonák halott

mezőkre bújdossanak,
zsombékot rugdossanak,
egyenek madártojást,
igyanak zöld pocsolyát.

Majd disznót őrizzenek,
báránynak bégessenek.
Őrizetlen a házát
lakják csak cseléd gyanánt.

— Sírt a katona bácsi?
— A vitéz nem akárki!
— A kardját hova tette?
— A császár eltörette.

Szomorú Magyarország! —
csimota-lakott ország! —
szép vagy, mint szép lehetnél! —
ömlik rád rengeteg fény.

És feslik szemcsillogás,
csimota-sikongatás
a régmúlt bokraiból,
a jelen csokraiból.

Akár a kék Balaton,
selymes a bizodalom,
fátylas a reménykedés,
kocig a sok ügyködés.

Lemenet is a hegyről:
túlárad két gyerekből
olyannyi faggatódzás,
hogy az már éltető láz.

Így élt a két csimota,
utazva ide, oda.
Az eljövő időbe
észrevétlenül nőve.

Egy napot rosszalkodtak,
de éjjel úgy aludtak,
nem is igen szuszogtak.
Álomszuszékok voltak.

Bár az a szundi-bundi!
Muszáj volt elaludni.
A mamát — este ha lett —,
becsapni nem lehetett.

Belátták, hogy az élet
mégsem egy örökélet.
Így megyünk a jövőbe,
álomban lepleződve.

Fényből a fénybe ébred
a pici gyermek-lélek.
A pirkadást kivárja
cumizva, alukálva.

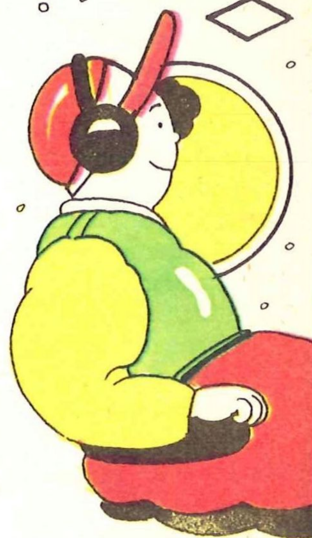
Régen volt az a kezdet,
mikor még nevethettek —
sok gond, baj, nyűgök árán —
a maguk butaságán.

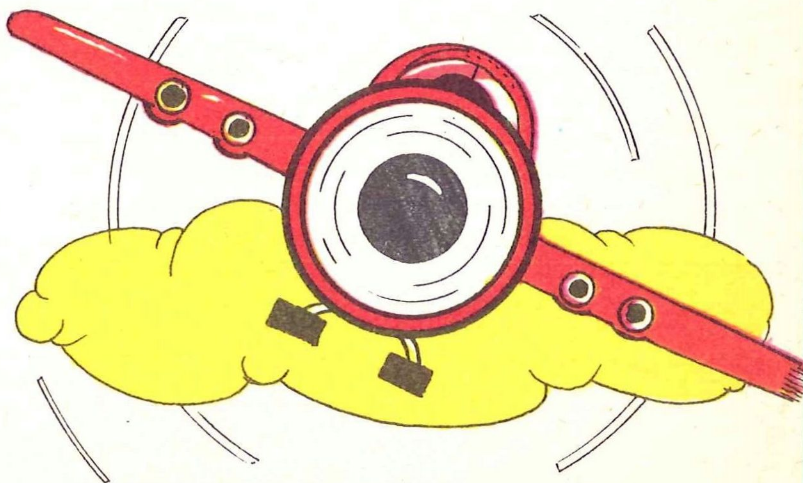
Ahogy múlt a gyerekség,
úgy lassan elfeledték,
hogy ők csimoták voltak,
mikor még kicsik voltak.

És azt is letagadták,
hogy voltak pólyásbabák.
Az uccán büszkélkedtek,
ha láttak kicsinyebbet.

Mindennek az értéke
magukkal összemérve
lett nagy vagy pincuri csak,
hatalmas kard vagy bicsak.

A két csimota nincs már sehol.
Elkeveredtek, elvegyültek
először az óvodások között,
aztán a kisiskolások között,
és elkeverednek majd a felnőttek között,
később — nagyon sokára — majd az öregek között.
Csak te emlékezel rájuk —
te, aki olvastad ezt az elbeszélést.

Békés Rozi rajza

Veterán fák alatt lépegetve

— Veletek nem járnak fiúk az iskolába?

— Nem, a mi csoportunk csupa lány.

— Akkor én inkább nem is leszek tanár.

— Nahát! — és a nagylány kotnyeles hugomra bámult.

Hát még, ha tudta volna, hogy Terka húgom soha életében nem akart tanár lenni! Eddig legalább... Többnyire nyomozónak készül, természetesen mindjárt főfelügyelőnek. Olykor barlangásznak, máskor költőnek, megint máskor természetbúvárnak vagy rajzolónak. Tegnap focista akart lenni, mert sikerült egy gólt beragasztania a 4. c. kapujába. Véletlenül. Magyar Gyuri, a csatárok gyöngye ugyanis megrándította a bokáját, épp, amikor a mérkőzésre igyekezett. Túl nagy sebességgel csusszant le a lépcsőkorláton. Terka meg történetesen farmernadrágban ment iskolába, így az ellenfél fiúnak nézte, és nem emelt kifogást a csapat új összeállítása ellen.

Ma pedig, tessék! Hogy ő nem lesz tanár! Most mit gondol róla az a főiskolás nagylány? Talán, hogy akit a tanárságból csak a fiúk érdekelnek, az nem is érdemli meg, hogy tanár legyen. Ámbár, lehet, hogy a nagylány mást gondolt:

— Ne is légy tanár, nem érdemes. Képzeld, a kollégiumban is alig akad egy-egy árva fiú — mondta, és igyekezett méltatlankodó képet vágni.

A gyerekek nevettek. A nagylány is elmosolyodott.

— Milyen jó fej ez a lány! — bökött oldalba a hugom. Kiváncsi vagyok, kit bökdös, ha én nem vagyok itt, mert most látogatóba hívtak, soron kívüli rajfoglalkozásukra.

— Molnár Eszter a nevem — folytatta a lány. — Talán nem emlékeztek rám, de már találkoztunk. Egy osztályfőnöki órán voltam nálatok, csoporttársaimmal. Akkor határoztam el, hogy visszajövök, ha lehet ifinek.

— Mi az az ifi, és mitől függ, hogy lehet-e vagy sem? — kérdezte alig érthetően Gyuri, mivel a délelőtti nagyszünetben szörnyen berekedt.

— Az ifi olyasféle rövidítés, amilyet gyerekek szoktak kitalálni, ha nyúlfarknál hosszabb szóval akadnak össze. Emlékszem, én se jártam iskolába, csak isibe vagy suliba, s tudom, ti se napközibe mentek délután, hanem napejba. Az ifi pontosan ilyen szó, eredetileg ifjúvezető. Ifjú, azaz fiatal lány vagy fiú, olyan, aki nálánál kisebb, általános iskolás gyerekek vezetésére vállalkozik. Kisdobosokkal, úttörőkkel barátkozik, és segít a kicsik szervezetének. Az ifi általában tagja a KISZ-nek, amely nagytestvére az úttörők szövetségének. Még beszélgethetünk a KISZ-ről, ha akarjátok: én is tagja vagyok.

Eszter kíváncsian nézett szét, aztán folytatta:

— Mitől függ, hogy lehet-e? Én arra gondoltam, örülnék, ha szükség lenne nálatok ifire, és még arra is, jó lenne, ha épp rám bíznák ezt a munkát.

— Ezt mi is értjük. A Bódis Peti, például, folyton bohóckodik, ő szeretne lenni a mókamester. De nem lehet, mert igazából nincs humora. Nem tudunk nevetni, mikor botladozik és akarattal hasraesik — szólalt meg Sziklai Mónika. Most biztosan csodálkozna hajdani óvónénije, mert óvodás éveiben Mónika állítólag egyszer sem mondott el végig egy mondatot.

— És a Kutas Gabi? Emlékeztek, hogy őt meg rajtitkárnak javasolta Jutka néni? Nem választottuk meg. Mert nem lehetett. Mi tudtuk róla, amit Jutka néni akkor még nem: Gabi nagyon okos, de csak magára gondol.

Igen, ez Asztalos Tomi hangja. Világos beszédéről is megismerhettem volna.

Eszter szinte minden porcikájával figyelt, egyetlen szót sem akart elszalasztani. A gyerekeknek meg, ha lehet, ettől mégjobban megeredt a nyelvük.

— Az a kár, tudod, hogy mindenki csak egy tisztséget kaphat, pedig több olyan is akad, aki sokmindenre alkalmas.

— Vagy éppen semmit sem vállal. Húzódik, hogy én nem tudom, én nem értek hozzá.

— És tényleg nem ért hozzá?

— Olyan nincs!

— Már hogyne lenne.

— Nincs. Olyan van, hogy ehhez-ahhoz nem ért az ember. De olyan nincs, hogy semmihez nem ért. Jutka néni is ezt mondta.

Tényleg, hol marad ilyen soká Jutka néni? Még akkor elhívták, amikor befelé igyekezett az úttörőszobába.

— Akiről nem tudni, mihez ért, azzal kísérletezni kéne. Előbb-utóbb csak eltalálnátok, mit lehet rábízni. Mindenki jól járna. Engem, például, elfogadnátok ifinek? Még nem döntöttetek.

Üvöltve zengett a kórus:

— Igeeen!

A nagylány kissé elpirult.

— Milyen helyes kislány ez az Eszter — súgta a fülembe Terka.

..Máris Mária feljegyzései....

Az előbb még csak jó fej volt, gondoltam, határozottan megy fel az ázsiója, egyre értékesebbnek találják. Megnéztem az órámat. Lehetséges, hogy az az előbb 35 perccel ezelőtt volt? És nem rendetlenkedik senki. „Mert nem únja magát" — ugrott elő anyukám kedvenc szólása. Régebben, ha egy-egy bosszús szülő megállította őt az utcán, és elősorolta gyermeke csínyjeit, anyukám, néhány megnyugtató, békítő szó után, biztosan elmesélte, mint vélekedett az ő nagymamája: nincs rossz gyerek, csak unatkozó! Igaz, erre a szomszédasszony többnyire azt felelte, hogy ő épp az ellenkezőjét hallotta: jó gyerek nincs! Mert jó gyereket és szép öregasszonyt soha sem látott a világ. Hanem, mire a vitában idáig jutottak, a szomszéd bosszúsága már el is párolgott. Megnyugodva mehetett a dolga után.

— Eszter, igaz, hogy nektek most lesz a születésnapotok? Mármint a KISZ-nek — tudakozódott Szakács Laci.

Jó ennek a Lacinak! A sok testvér a legpraktikusabb dolog a világon. Az ember mindig pontosan tudja, mi újság a kicsiknél-nagyoknál. Ezt a KISZ-dolgot is biztosan valamelyik nagytestvérétől hallotta. Bár a sok testvér a házimunka felosztásakor jön jól igazán: aki a legügyesebb, arra mindig egészen elenyésző részecske jut a tennivalókból.

— Születésnapunk? Most. A huszonötödik, mert 1957-ben alakult meg a Kommunista Ifjúsági Szövetség. Nem volt túl sok kommunista fiatal akkoriban. Sok izgalmas történetet hallottam a KISZ születése körüli esztendőkről. Tudjátok mit? Gyertek el a klubunkba! Találkozunk ott egy alapítótaggal. No, mit szólnátok egy igazi tanúhoz? Egy emberhez, aki nem olvasta, hanem átélte 1956—57 eseményeit.

— Én jobban örülnék, ha ő jönne ide — mondta Tomi.

— Miért?

— Nekünk, ha eljönne, másképp kellene mindent elmondania. Mi még nem tanultunk történelmet.

— Ez igaz. Hívjuk meg külön, de ne ide, a terembe!

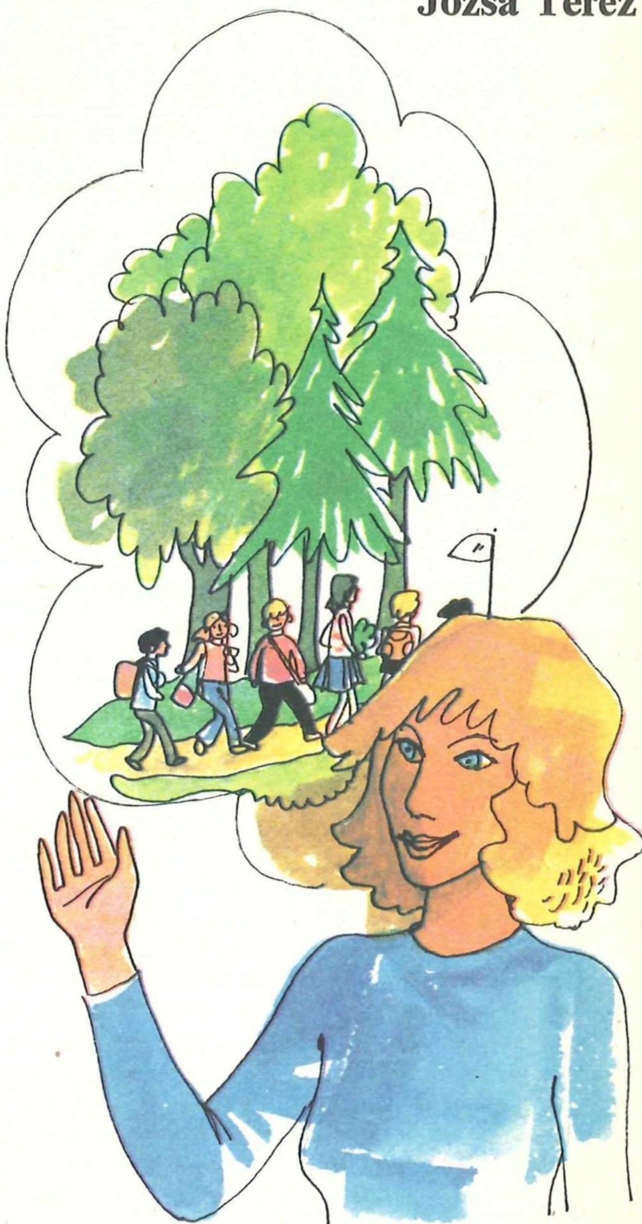
— Hanem?

— Menjünk együtt Csillebércre. Találkozzunk valahol, mint a régi kiszesek, és úgy menjünk tovább együtt, ahogy ők: gyalog, énekelve, megbeszélve közben a fontos eseményeket.

A társaság fölbolydult. Legtöbben már az úton látták magukat, veterán fák alatt lépegetve (mert, ugye a fák már akkor is ott álltak, amikor az egykori kiszesek, sőt, az ő elődeik, a KIMSZ-esek jártak alattuk), de a fontos eseményekről szóló elmélkedést nemigen sikerült elképzelniük. Terka, például, mint egy rossz magnó, valami rádióhír felolvasóját utánozta. Néhányan nevettek (persze, azért csinálta), sokan pedig bekapcsolódtak a játékba. Együtt toldozták-foldozták a szöveget tovább, harsány hahotákkal megszakítva.

Mikor Jutka néni megjött, már csak a szabadszombati találkozó részleteiben kellett megállapodnunk. Aztán rázendítettünk a „Lent, hol a tölgyek őrzik a völgyet..." kezdetű dalra. Olyan szépen szólt, hogy valamennyien meglepődtünk. Eddig még soha nem énekeltük ezt együtt.

Józsa Teréz

„A kommunistákat nem a szavaikról, hanem a tetteikről lehet felismerni" — vallotta **Mező Imre,** s ő maga egész életével és hősi halálával bizonyította: kommunista volt. **Tatabányán,** a róla elnevezett iskolában és úttörőcsapatban mindenki ismeri életét, munkásságát. Özvegyével, Mező Imrénével rendszeresen, bár nem túl gyakran találkoznak. Vagy őt hívják meg iskolájukba, vagy, ha bárki Budapesten jár közülük, meglátogatja Mező nénit. A Kerepesi úti temetőben a kommunista mártír sírján mindig ott virít a tatabányai Mező Imre csapat néhány szál virágja. Ha nincs idejük a Pantheon előtti megemlékezésre, a Köztársaság térre mennek, a Budapesti Pártbizottság épülete elé. Oda, ahol Mező Imre életének legutolsó óráit töltötte.

A családfő kisfiú

Messziről indult. Ahonnét sok-sok sorstársa a század elején. Egy kicsiny, faluban, Ramocsaházán született, 1905. december 13-án. Két esztendős korában elvesztette apját, s alig kilenc éves, amikor már ő is segít eltartani a tizenegy tagú családot. Hogyan kereshetett pénzt akkora családnak egy kisgyerek, kisdobos-korú fiú, akinek iskolában lett volna a helye? Tudott lovakkal bánni, hát fuvarozást vállalt. Faluról falura járt, szódavizet árult. Később, amikor már tehette, beállt szabóinasnak Kisvárdára. Közben is dolgozott. Az éhség végül mégis elűzte otthonról: mesterével együtt Németországba került, később tovább, Belgiumba. Ott kapcsolódott be a munkásmozgalomba. 1929-ben már a belgiumi magyar csoport vezetője. Szerény, roppant erős akaratú és következetes ember hírében állott. Szünet nélkül tanult. Jól beszélt német, francia, spanyol és flamand nyelven.

Madridtól Budapestig

1936-ban, a spanyol polgárháború kitörésekor azonnal önkéntes csoportot szervezett. Harcolt Madrid védelmében, többször megsebesült. Később tiszti iskolába került, had-

Akik örökölni akartak

nagyi rangot szerzett. A spanyol földet 1939-ben hagyta el a nemzetközi brigád megmaradt tagjaival. Amint Franciaországba ért, koncentrációs táborba zárták. Mikor kiszabadult, folytatta a harcot a német fasiszták ellen. A francia kommunista párt hívására a hadseregbe jelentkezett. A határ védelme helyett azonban Szíriába került, kényszermunkára. Betegen tért vissza. Felgyógyulása után Párizsban az idegennyelvű csoportot vezette Párizs felszabadulásáig. 1945. áprilisában, az első csoporttal indult haza. A Budapesti Pártbizottság munkatársa, később vezetője lett. 1949-ben országgyűlési képviselő, majd a Budapesti Pártbizottság titkára és a Központi Bizottság tagja. 1956. október 23-tól a pártbizottság épületében tartózkodott. Október 30-án ellenforradalmi csoportok körülzárták és tűz alá vették az épületet. Mező Imre és elvtársai viszonozták a támadást. Több órás tűzharc után Mező Imre halálos sebet kapott. November 1-én hajnalban halt meg.

Ismerkedjünk!

A tatabányai iskola 1957 tavaszán tűzte csapatszászlajára Mező Imre nevét. Azonnal igyekeztek megismerni és megismertetni névadójukat.
Brém Ferenc szobrászművész, az iskola tanára, 1962-ben megformálta Mező Imre dombormművét, amelyet a mártír születésnapján avattak fel az iskola halljában. A névadó születésnapját, egyébként, minden esztendőben másképpen ünnepli meg a csapat. Hol csapatgyűlésen, hol testvérrajok találkozóján, hol szocialista brigádokkal. Gyakran készül műsor az iskolarádióban is Mező Imre munkásságáról. Legutóbb rejtvénypályázaton vett részt a csapat, és sikeres dalversenyt is rendeztek. Munkásmozgalmi dalokkal lehetett benevezni. Az első, második és harmadik helyezett dalosok Mező néninek is bemutatták a lelkesítő, tüzes ritmusú énekeket. A kisdobosoknak rajzpályázatot hirdettek „Jó a gyerekeknek nálunk" címmel. Rengeteg pályamunka készült. A gyerekek Tatabánya mai életét, annak ezer színű krónikáját vetették papírra.

A brigád és más barátok

A hagyomány és a névadó emlékének ápolásában legkitartóbban a 18-as Volán Vállalat Mező Imre szocialista brigádja segít a gyerekeknek. Gyakran találkoznak, kirándulnak. Ők is szívesen emlékeznek a „Négy nemzedék találkozójá"-ra, amely egy esztendővel ezelőtt, éppen márciusban zajlott. Így kapcsolódott az úttörőcsapat a KISZ (Kommunista Ifjúsági Szövetség) tavaszi rendezvény-sorozatához, a Forradalmi Ifjúsági Napokhoz. Kik voltak ott? Ők, a kisdobosok és úttörők, mint a legifjabb nemzedék tagjai, aztán a kiszesek a következő nemzedék képviseletében, továbbá a párttagok, a ma felnőttjeineik derékhada és végül a nagy tiszteletben álló veteránok. Még szovjet vendégeket is hívtak. Tatabányán ugyanis dolgozik egy szovjet geológuscsoport, s tagjai már régebben összebarátkoztak vendéglátóikkal. 1848, 1919 és 1945 híres tavaszainak nagy, sorsfordító eseményeit idézték fel a találkozón, mulatságos és tanulságos vetélkedőn.
A csapat a Szénbányászati Tröszt Tatabányai Szénbányák Kelet I. bányaüzemének kiszeseivel is barátságot kötött. Négy éve a bányászfiatalok rendszeresen találkoznak két rajjal. A sportnapot az idén az egész csapatnak a KISZ rendezte.

Gyerekül meg oroszul

Klubjukban is állandó vendégek az úttörők. A bányászgyerekeknek, a legkisebbeknek viszont a csapat lányai, fiai adnak műsort. Az idősebb testvérek, a kiszesek igen ötletesek: nemrég remek űrhajós-vetélkedőt szerveztek a gyerekeknek. Az idén a sokasodó munka miatt külön úttörő-felelőst választottak maguk közül: Szakács András vájárt, aki kitűnően ért a gyerekek nyelvén. Az orosz, persze, jobban megy Kinigopulos Sztratisnénak, hiszen neki meg ez a tanult mestersége. Tudniillik oroszt is tanít az iskolában. Ő a tolmács a KISZ és a KOMSZOMOL (a KISZ szovjet testvérszervezete) itt élő vendégeinek közös rendezvényein. Ilyen pedig gyakran adódik, mivel a tatabányaiak, kiszesek és úttörők egyaránt ápolják a magyar—szovjet barátságot. Ha a tanárnő valami okból nem lehet jelen, diákjai segítik ki a barátkozni vágyókat. Az orosz-tagozatos osztály diákjainak a beszélgetés nemcsak szórakozás, hanem kitűnő nyelvgyakorlás is.

Lángok ropják a táncot

Baráti szálak fűzik a csapatot a Tatai KISZ-vezető Képző Iskola kiszeseihez is. Mindig a KISZ rendezi a csapatzászló ünnepét, és igen gyakran vállalják a gyermeknapi előkészületeket is. Ez nem csekélység, mert a gyermeknapon az iskola apraja-nagyja felszáll a külön-vonatra, s robog a Cuha völgyébe. Ott már várják őket a nagyok, a kiszesek, akik minden játékot előkészítettek, minden sportversenyt megszerveztek. A bográcsok alatt lángok ropják a táncot, jókedvre hangolva az anyákat, apákat. Igen, a szülők a gyermeknapon kizárólag a fortyogó bográcsokra függesztik tekintetüket és biztos kézzel markolják a főző- és merőkanalakat. Amikor pedig mindenki jóllakott, ők is beállnak a játékba.

Huszonötéves a KISZ

Az úttörőcsapat 1976-ban megkapta a KISZ KB Vörös Selyemzászlaját. A KISZ, amelytől a kitüntetés, és annak átadása óta is sok-sok baráti szó, segítség érkezett, most évfordulót ünnepel. Március 21-én lesz huszonöt esztendeje, hogy azifjúság legjava újra rendezte sorait, és felvállalta Mező Imre és kortársai, meg az őket megelőző forradalmárok örökségét: megalakult a Kommunista Ifjúsági Szövetség. Az eltelt negyedszázad alatt a szervezet létszáma, tekintélye egyaránt nőtt. Születésnapján kívánjuk, hogy legyen még erősebb, vonzóbb és tekintélyesebb. Találjon minél több tisztelőt, barátot az úttörőcsapatokban is. Akár úgy, mint a tatabányaiak, akár más, járatlanabb utakon.

Józsa Teréz

OLVASÓINK ÍRTÁK

Évszak – mondóka

Nézd a tavaszt, nézd a tavaszt!
A hóvirág vígan mulat:
Éljen, felkelhetek már
Nagy álmomból, bizony ám!

Nézd a nyarat, nézd a nyarat!
Fagyit nyalni akkor szabad.
Lehet kicsit, lehet nagyot,
Csak meg ne fázzon a torkotok!

Nézd már az őszt, nézd már az őszt!
Sok falevél most összegyűlt.
Szedjétek föl, kispajtások,
Télen amúgy sem lesz már sok.

Nézd a telet, nézd a telet!
Kezem-lábom jéggé dermedt.
Bárcsak most is tavasz lenne,
Nem lenne gond a melegre!

Szepesi Katalin
Balassagyarmat, Dózsa Gy. úti Ált. Isk. 2660

Piros tulipánok

Zöld füvön piroslik a tulipán.
Piros tulipán zöld füvön,
de szép ez a kert, ha öntözöm.

Tulipán piroslik,
hű de gyönyörű,
táncol, mint a piros leány,
de szép ez a tulipán.

Ráthonyi Ildikó
Debrecen, Csapó u. 37. V. 17. 4029

A szél

Fúj a szél,
zúg a szél,
hervadnak
a virágok,
Jancsi, Palkó
az ablakból
nézi a világot.

Az ablak

Minden ablak tárva
csak egy van még zárva.

Végre, végre kinyílt!
Kelemen kitekint.

Bencsik Annamária
Várpalota, Zalka Máté út 32. 810

A labda

Hipp-hopp itt gurul,
Gyermek arca hogy pirul!
Hej, labda, pattogj csak,
Vidám gyerek megfoghat!

Gurul, gurul, meg sem áll,
Nóta, kacagás száll, száll,
De egyszer csak, jaj, nekem,
Mit lát az én két szemem?

Káprázik talán, vagy mégse?
A labdában van egy tüske.
Gyermek szája sírásra áll,
Labda, jókedv odalett már.

Gáll Gabriella
Napkor, Petőfi út 14. 4552

Fecske Csaba versei

Pék, pók és kép

pók a pók és pék a pék
pék fölött ott lóg a pók
pók alatt meg lóg a pék
s így tán nem is pék ha lóg

akkor pedig:

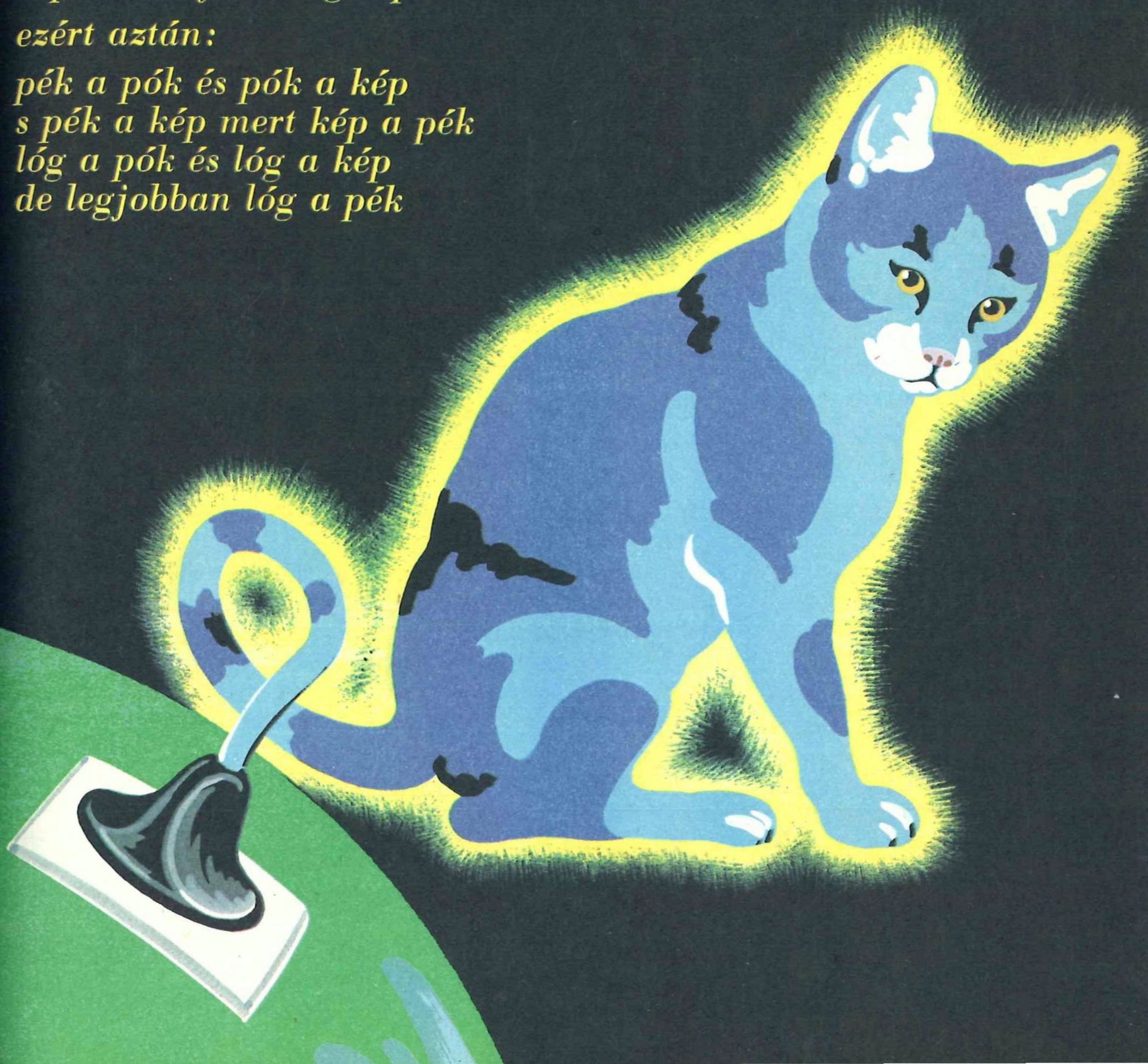
pók a pék és pék a pók
lóg a pék mint lóg a kép
lóg a kép mint lóg a pók
képnek ott fönn lóg a pék

ezért aztán:

pék a pók és pók a kép
s pék a kép mert kép a pék
lóg a pók és lóg a kép
de legjobban lóg a pék

Macska-rádió

nyaú fff nyaú fff
bekapcsoltam a macskát
a farkával bekapcsoltam
világvevő egy macska ez
nyaú fff nyaú fff
sok nyaúság fan a filágban
aft nyáfogja

Dobra verjük

Barátaink. Veszprémben, az Ernst Thälmann Úttörőházban rendszeresen tartanak képzőművészeti foglalkozásokat Barátunk a művészet címmel kisdobosoknak és úttörőknek. Csak kisdobosok iratkoztak be a ház zenei klubjába, amely Barátunk a zene jelszóval vezeti be a gyerekeket a hangszerek varázsos világába. Így gondoskodnak arról, hogy a „Barátaink" valóban barátokká váljanak. Olyanokká, akiket jól ismernek és szeretnek.

Találkoztak. A nógrádi, rétsági járás úttörői és ifivezetői nemrég találkozót rendeztek. Remekül sikerült. Jól esett a dicséret, a kitüntetés, így aztán ünnepi kedvvel kezdte mindenki a menetdalversenyt, rajzversenyt, nézelődött a játékvásáron és perdült középre a táncházban. Most, a KISZ 25. születésnapján újból találkozni akarnak. Érdemes lenne másutt is megkísérelni. Köszönthetnék az úttörőcsapatok más tájakon is KISZ-tag barátaikat, ifivezetőiket a KISZ jeles évfordulóján.

Ha a hegy nem megy. Ugye, ismeritek a szólást: ha a hegy nem megy Mohamedhez, Mohamed megy a hegyhez. Bizonyára ez jutott eszükbe Nagykanizsán a Fabik Károly Úttörőház munkatársainak, mert elhatározták, hogy kihelyezett sportfoglalkozásokat tartanak. Vagyis ők mennek el az iskolákba, sportversenyeket, ügyességi vetélkedőket rendezni, és nem várakoznak kezüket tördelve bent az úttörőházban. Túrák indítására is vállalkoznak, sőt, úgy tervezik, sor kerülhet majd a szülők—gyerekek, és az egy család,—egy csapat vetélkedőre. Szinte már látjuk magunk előtt, amint apukát, mondjuk labdajátékban, lefőzi a fiú, de abban bizonyosak vagyunk, hogy az az apuka roppant büszke lesz a vereségére, vagyis a fiára. Aki nem hiszi, próbálja ki.

Vödörrel rajgyűlésre. A komáromi Ácsteszérben a csapat 8. osztályos raja vödrökkel, tisztítószerekkel ment a rajgyűlésre, mert hírül vette, hogy az úttörőszoba, amely átmenetileg tanteremként szolgált, ismét csapatotthon lehet, ha egy kicsit rendbe szedik. Nem vártak hát semmire, senkire, nekiálltak és meseszépen kitakarították. A padlástérben épült helyiségben, a tartógerendák között remek kis kuckókat lehet kialakítani. Ezt a munkát, és a díszítést hagyták a nagyok a kicsikre, hogy ők is magukénak érezzék csapatotthonukat. Az ötlethez és a derekas munkához egyaránt gratulálunk!

Ültessünk fát! (E havi mellékletünk leírása) Vágjátok körül a nagy rajzot, a fát, a két kart és a sárga „súlyzót". A fa törzsét a fekete vastag vonal kivágása után dugjátok be a „földbe". Alatta láttok két sor fekete pontocskát. Ezeket szúrjátok át tűvel, így hátul jól látható, hová kell a C-vel jelzett sárga súlyzó pettyes korongjait ragasztani, (a közepét, nyelét ne ragasszátok le!) Ez szolgál a fácska törzsének rögzítésére, illetve így húzogatható, ha a locsolástól növeszteni akarjátok! (Lásd a fenti mintarajzot!) A fiú karjait Milton-kapoccsal szúrjátok az előre kivágott köröcskékbe, A-t az A-hoz, B-t a B-hez. A kapcsot elöl dugjátok be a jelzett helyen, hátul pedig lazán hajlítsátok szét, mert ha szoros, nem tud a kar mozogni. A karok mozgathatók zsinór húzogatásával. Ezért láttok A és B karon kicsi kört is, ebbe kell a vékony zsinórt vagy himzőfonalat befűzni, a minta szerint hátul összekötni. A lelógó zsinórt hagyjátok jó hosszúra, hogy könnyen húzogathassátok a locsoló mozdulatra kész karokat. A felfüggesztés helye a fenyő csúcsán és a fiú sapkáján található, kis kör. Ebbe dugjátok bele a zsinórt. Ha van egy 11 cm hosszú hurkapálcátok, két végét kissé hasítsátok be, s azon át illesszétek az akasztó zsinórt. Ezt is jól megfigyelhetitek a másik mintarajzon.

Kanizsa József

Mókus farka

Lobončos a
mókus farka
fitogtatva
mutogatja

Ide ugrik
oda ugrik
a farkával
vitorlázik

Ha a farka
kicsi volna
fáról fára
nem ugorna...

Kedves Pocak! Tegnap délután, amikor hazamentem, nem találtam sehol Tuspaca Pétert. Végül a kamrában bukkantam rá. Ott ült egy sarokban és bőgött. Nagy nehezen elzokogta, hogy mi történt vele.

Hallotta, hogy lassan vége a télnek. Ezért „eltett" néhány hógolyót. Tegnap elő akarta venni a hógolyó-befőttet, de az üvegben csak vizet talált! Még most is sír... Coffi

Kedves Coffi! Tuspaca Péter meg akarta őrizni a tél örömeit, mert még nem tudja, milyen érdekes lesz a tavasz! Hoztam neki „előlegbe" egy csokor hóvirágot. Remélem, abbahagyja a sírást! Pocak

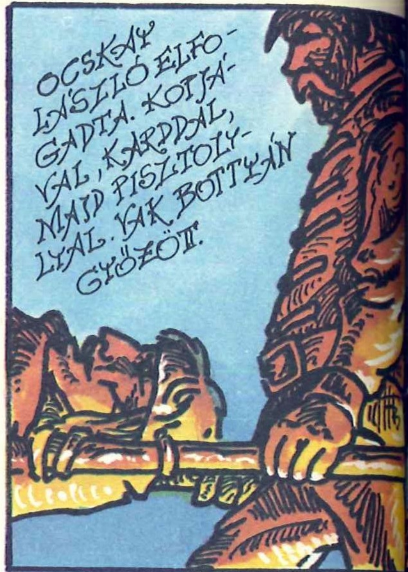
Kedves Pocak! Dehogy sír már Tuspaca Péter! Beletette a hóvirágot a hógolyók üvegébe, s ott ül órák hosszat. Lesi, hogyan nyílnak ki lassan a bimbók a meleg szobában. Köszönjük, Pocak! Coffi

Marék Veronika munkája

HOLTIGA

1703. AZ ESZTERGOMI LOVASOK EZREDESÉT A KURUCOK ELLEN VEZÉNYELTÉK. NEVE: BOTYÁN JÁNOS. FIATALON VÉGVÁRI KATONA, A TÖRÖK KIŰZETÉSÉBEN IS JELESKEDETT. ITT VESZTETTE EL EGYIK SZEMÉT. ZÓLYOM ALATT, AZ ELSŐ ÜTKÖZETNÉL PÁRBAJRA HÍVTA KI AZ ELLENFELET.

MILYEN BIZTOSAN ÜLTA NYERÉGBEN, S HOGY FORGATTA A KARDOT, KEZELTE A PISZTOLYT EZ A VAK BOTYÁN!

ILYEN VEZÉR KELLENE NEKÜNK!

BOTYÁN, A DUNÁNTÚLI KISNEMES, RÁÉBREDT, HOL AZ IGAZSÁG. A KURUCOK OLDALÁRA ÁLLT!

BECSÜLETTEL

NINCS NYUGTUNK A KURUC PORTYÁK MIATT!
EGY ERŐS LOVAS EZRED KÖZELEDIK VAK BOTTYÁNNAL AZ ÉLEN!
A LABANCOK DUNÁNTÚLI FŐHADISZÁLLÁSÁN NAGY VOLT A NYUGTALANSÁG

1705 NOVEMBERÉBEN KELTEK ÁT A DUNÁN A KURUCOK KOMPON, HAJÓN.

Szabó Eszter rajza, Pomáz, 1. sz. Ált. isk.

Postafiók 100

Itt a tavasz, halihó, — ezt fütyüli a rigó!

Ezt a „csatakiáltást" most találtam ki, hogy kisütött a nap, és Télapóra csak a korcsolyánk, meg szánkóink emlékeznek a szekrények mélyén. Szép tavaszi üdvözletet kaptunk Bulgáriából. M a r t i n i c a a neve, és ez is a tavaszra, a márciusra emlékeztet. Piros és fehér fonalból készült rojtocskák ezek. Ilyenekkel ajándékozzák meg egymást március elsején a bolgár felnőttek és gyerekek. A fehér a tisztaságot jelképezi, a piros pedig az egészséget, erőt — a vér színét. Különböző bojtok készülnek ilyenkor, egészen egyszerűek és körbevágott, pompon-szerűek. Valamikor régen piros és fehér tollakkal ékesítette a bolgár paraszt az állatait. Ilyet kapott a tehén, hogy egészséges borjai legyenek, és sok tejet adjon, és a szamár, vagy ló, hogy frissen dolgozzék. Idővel aztán az emberek kezdték egymást köszönteni ilyen piros-fehér bojtokkal, tollakkal. Pamutból amolyan könyvjelzőszerű babákat készítenek. Ezeknek nevük is van: PIZSO és PENDA, népi mesefigurák, egy fiú és egy lány. Régen azt tartották szerencsésnek, aki március végén gólyát látott, s ha ez épp március utolsó napján történt, a m a r t i n i c á t egy kő alá temethette. Számára megérkezett az egészséges, boldog tavasz! Kedves szokás, őrzöm a rojtos babáikat, akikről a Bulgáriában dolgozók gyermekeitől hallottam. S hogy kedvességüket viszonozzam, ideírom címüket, biztosan akad levelezőtársuk a mi kedves olvasóink közül — tehát: **Magyar Intézet (Ungarszki Kulturen Insztitut) Szófia — bul. Ruszki 8, Bulgária.** Természetesen magyarul írhattok, örömmel válaszolnak, hiszen idegenben különösen nagy boldogság a hazulról érkező levél. Legyen ez a mi márciusi jókívánságunk a kinti kisdobosoknak, úttörőknek! Ez lesz a mi m a r t i n i c á n k!

Szép idő ide, meg amoda, kedves levélíróink roppant szorgalmasak! Hallgassátok csak, mit ír Egerből **Asztalos Krisztina** rajtitkár! (VIII. Általános iskola Eger 3300.)

„A mi osztályunk a 2. b., a Mese raj nevet választotta. Három ŏrsünk van: Irakafirka, Hófehérke és Csalafinta őrs. Nemrég mesevetélkedőt tartottunk. Erre meghívtuk szüleinket is. Nagy volt az izgalom! Először a rajtitkár — vagyis én — jelentettem, aztán bemutatkoztak az őrsök. Mesével kapcsolatos kérdésekre kellett gyorsan válaszolnunk. A helyes válaszért zseton járt. A szünetben az Irkafirka őrs bábműsorral szórakoztatta a szülőket. A vetékedő nyertese és a torta tulajdonosa a Hófehérke őrs lett, a második a Csalafinták, és harmadik az Irkafirka. Mindenki kapott sütit és jól mulattunk!"

A **Móra Ferenc raj** 3/a osztályosai írták Tiszalökről: *„Mi a Könyvbarát szakkör tagjai vagyunk. A KISZ megünneplésére úgy készültünk, hogy felkerestük kiszes barátainkat. A szocialista brigád kiszeseit külön is megünnepeltük, virággal, és műsorral! Példaképeink ők, akiket nagyon szeretünk. Legutóbb Aggtelekre kirándultunk. Virágot vittünk a szovjet, román és magyar hősök emlékművéhez. Gyűjtögetünk: jeles napok, nagy események képanyagát szép albumokba ragasztgatjuk. Azt tervezzük, hogy az utánunk következő osztály örökli ezt tőlünk."*

Kár, hogy nem hanglemezen, vagy magnószalagon örökítettük meg azt, amiről kedves és állandó levelezőink, **Bella Gábor** negyedikes **és öccse Csaba** (Győr Munkásőr u. 58. II. 4. 9023) számol be:

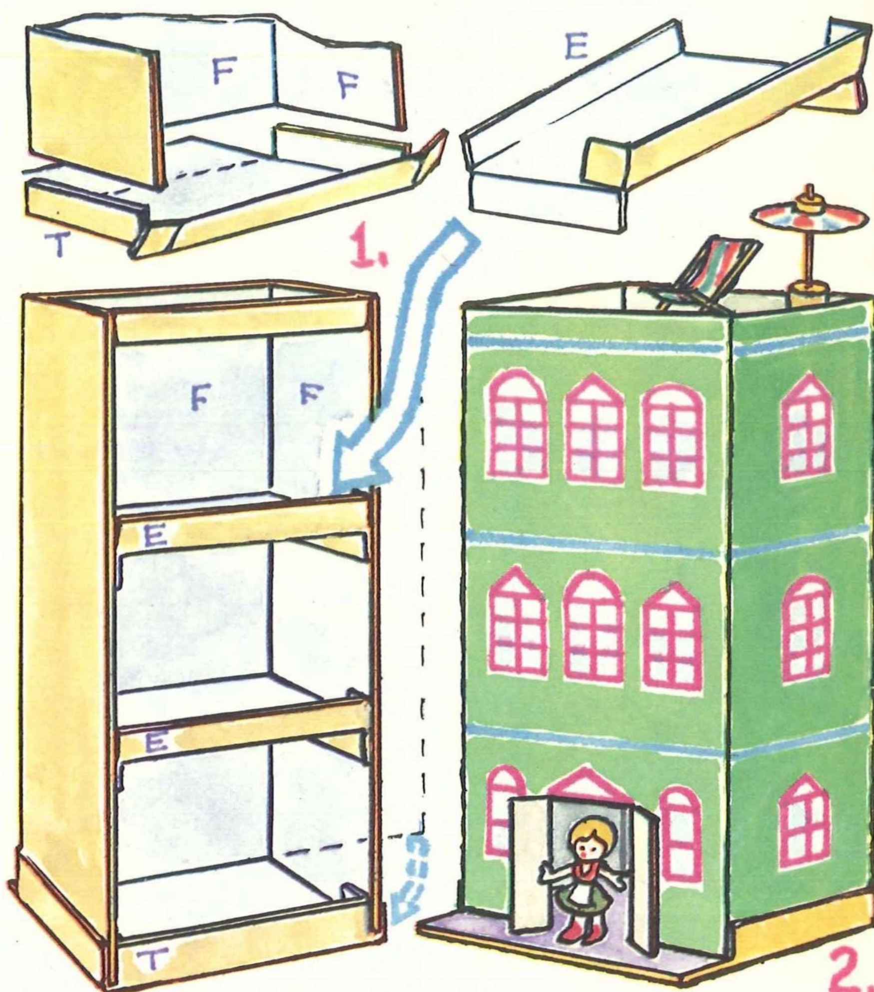
„Egyik énekóránkra édesanyám elhívta két kollégáját, akik bemutatták azt, amiről éppen tanultunk: az oboa és gordonka hangszereket. Igazán elmondhatom, ezen az órán nem unatkozott senki! Még az is lehet, hogy többen elhatározták, megtanulnak valamelyik hangszeren játszani. Szép a muzsika, ezt mindannyian éreztük! Nálunk a szülők nagyon sokat segítenek az iskolai és úttörőmunkában. Sokat visznek bennünket erre-arra. Édesapám például megszervezte, hogy meglátogattuk munkahelyét, a Geodéziai Vállalatot. Izgalmas és érdekes, hogyan készül a térkép. Éppen Győr városáról csináltak egyet, és a műszereket is megmutatták, melyekkel a méréseket végzik. Láthattuk iskolánk alaprajzát és ez nagyon jó volt, hiszen környezet órán éppen erről tanulunk."

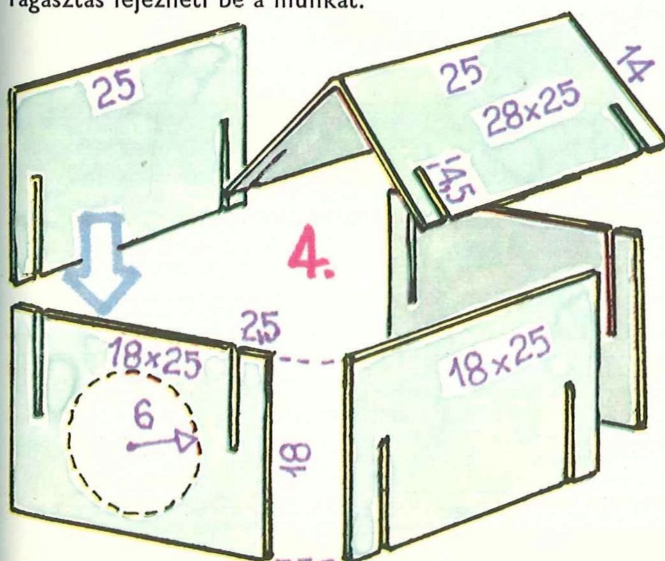
Tavaszi beszámolókat, ötleteket és a szabad szombatok okos eltöltéséről szóló beszámolókat továbbra is szeretettel várjuk!

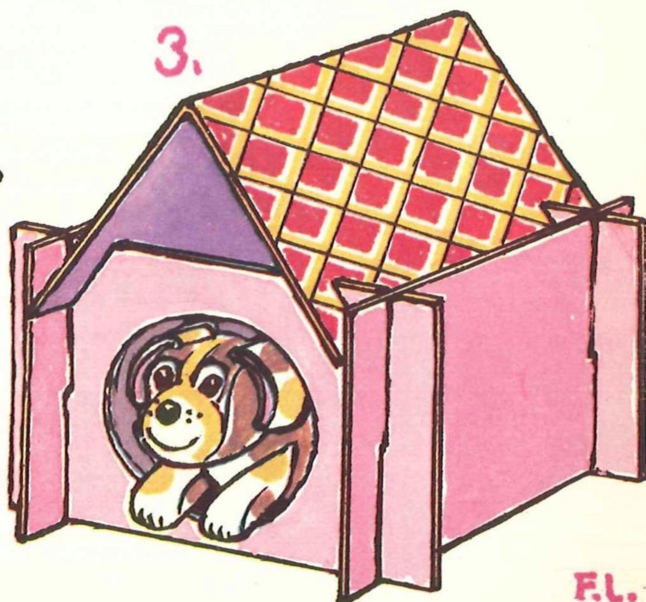
Ferkai Loránt: Lakásépítő akció

Úgy gondoljuk, a lakáskérdés a játékbabáknál, játékállatoknál is gond. A babáknak — bizonyára van belőlük jó néhány — építs emeletes házat. Méretei a lakóktól, babáidtól függenek. Ha tudsz három egyforma kartondobozt szerezni — Közértben, Édességboltban biztosan kapsz, — ragaszd őket egymásra, ha nem, úgy egy nagyobb kartonból, hullámkartonból magadnak kell megcsinálnod. A ház hátul legyen nyitott, tehát csak három fala legyen (1.), ezeket egy „U" alakban megtört karton képezi. A falak (F) közé ragaszd be az emeleteket elválasztó vízszintes lapokat (E). Alulra talpat (T) ragassz. A kartont hajlítás előtt vonalzó mellett „karcold" meg, de ne éles tárgygyal, mert az elvághatja. Ajtót, ablakot vágj nyithatóra. Készíthetsz kétszobás lakásokat, sőt lépcsőházat is, ha ügyes vagy, vagy Apu segít! Festve szebb (2.)!

Egyszerűbb a kutyaház (3.) összeállítása. Maci vagy cica is lakhat benne! Mérete megint csak állataidtól függ, mi adunk egy közepes méretet (4.), ezt felezheted, de növelheted is, arányosan. Kis házikót 6 db — eddigre már megunt — kartonnaptárból készíthetsz; a tetőt kettőből ragaszd össze. A bevagdosások helyén apró csepp ragasztóval rögzítheted az „épületelemeket". Befestés vagy színes papírral való beragasztás fejezheti be a munkát.

7 Márciusi fejtörő

Család

Juci három évvel fiatalabb Petinél. Édesanya négyszer olyan idős, mint Juci. Édesapa két évvel idősebb édesanyánál. A családtagok életkora összeadva 75 év. Hány éves Juci, Peti, édesanya és édesapa?

Kis nyelvművelő

A magyar nyelvben kevés szó végződik — ÁLY-ra. Keressetek legalább hat ilyen szót.

Abrakadabra

Ki ne ismerné a mesékből a varázslatos abrakadabra szót, a varázslók varázsigéjét! Varázsoljunk mi is. A szó betűiből rakjunk össze három szót. Minden betűt fel kell használni, de minden betűt csak egyszer!

Az első szó: fegyver
második: menyasszony
harmadik: híres együttes

Keresztrejtvény

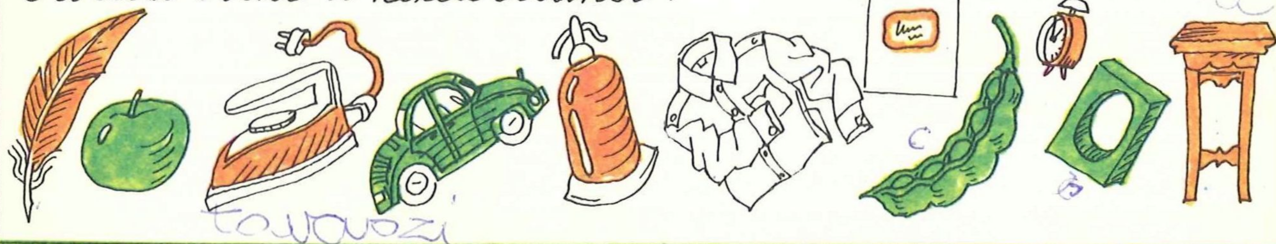
1	2	■	3	4	■	5	6	7
■	8	9			10			
11	■	12						■
13	14				■	15		16
17					18			
19			■	20				
	■	21	22				■	
23	24	■	25			■	26	
■	27	28			■	29		
30								

Vízszintes: 1. Már elolvadt. 3. Azonos betűk. 5. Lehel közepe. 8. Gyors, váratlan. 12. Honfoglaláskori magyar vitéz. 13. Ilyen víz is van. 15. Leánynév. 17. Virág teszi. 19. Hosszú kettős mássalhangzó. 20. Névelővel nem új. 21. Éjszakai nyugodalom. 23. Egymást követő betűk. 25. Fém. 26. Igekötő. 27. Látni, felszólító módja. 29. Kopasz. 30. Menekül.

Függőleges: 2. Sóhajtás. 3. Hivatali helyiség. 4. Végre...! 5. Jóindulat. 6. Ritka női név. 7. Kimondott mássalhangzó. 9. Tavaszi virág. 10. EO. 11. Lánynév. 14. Zilál mássalhangzói. 16. ...az nyer. 18. Órajavító. 22. Olvasás mássalhangzói. 24. Nem ül. 26. Egyik oldal. 28. Ál. 29. Állóvíz.

Beküldendő a keresztrejtvényből a **vízszintes 17, függőleges: 4, 9.**

Olvasd össze a kezdőbetűket!

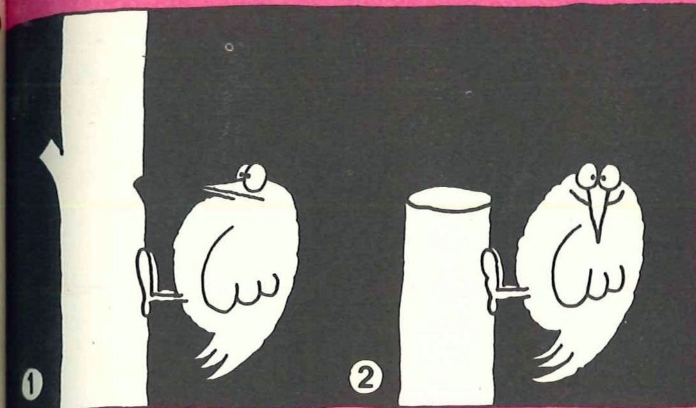
Figyelem! Ezeket a rejtvényeket tedd el és a megfejtéseket a 7. számmal együtt, csak májusban küldd be.

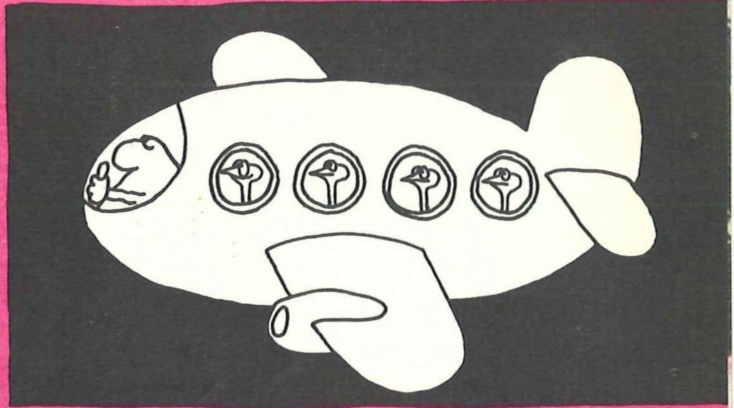
kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXI. évf. 3. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

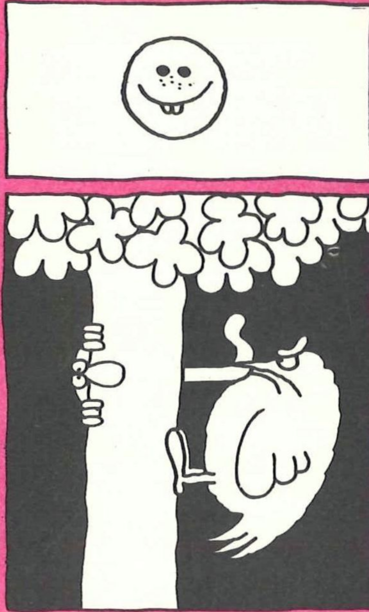
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1., közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 81.1218. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Görög Júlia**, a hátsó borító **Vida Győző** munkája.

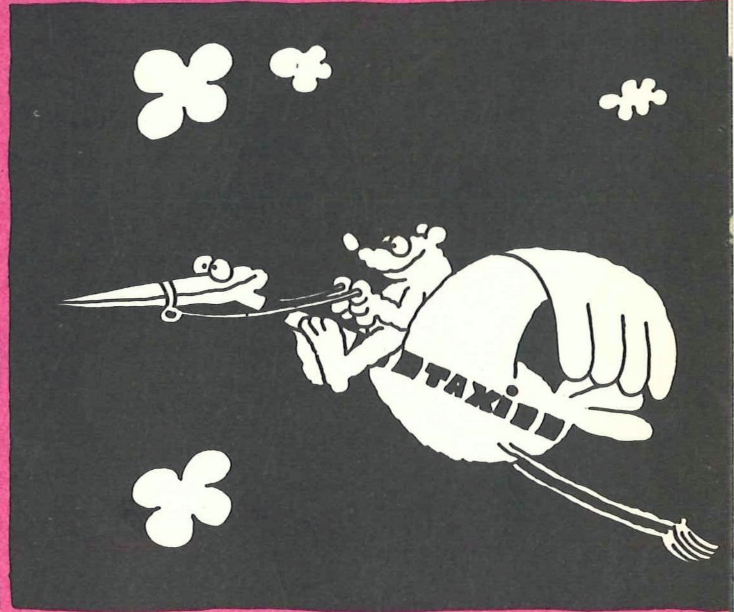
STEFFEN JAHSNOWSKI rajzai

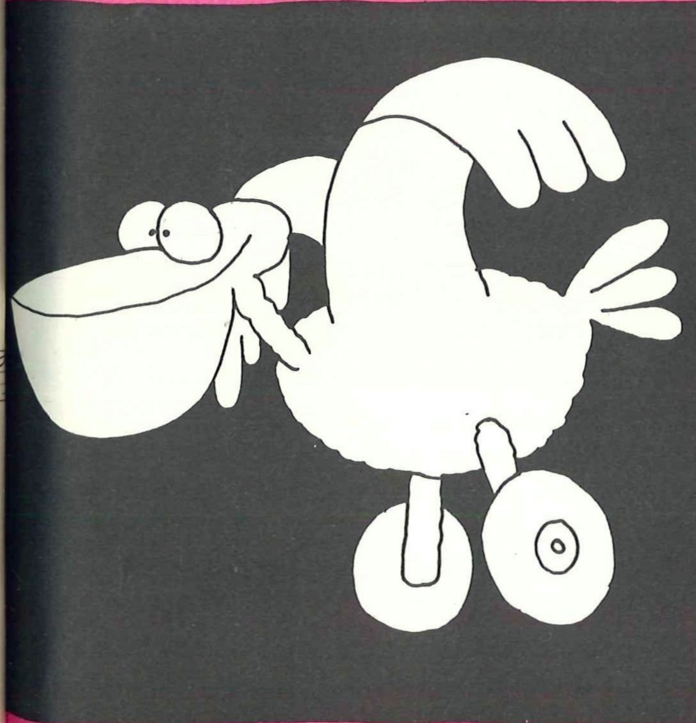

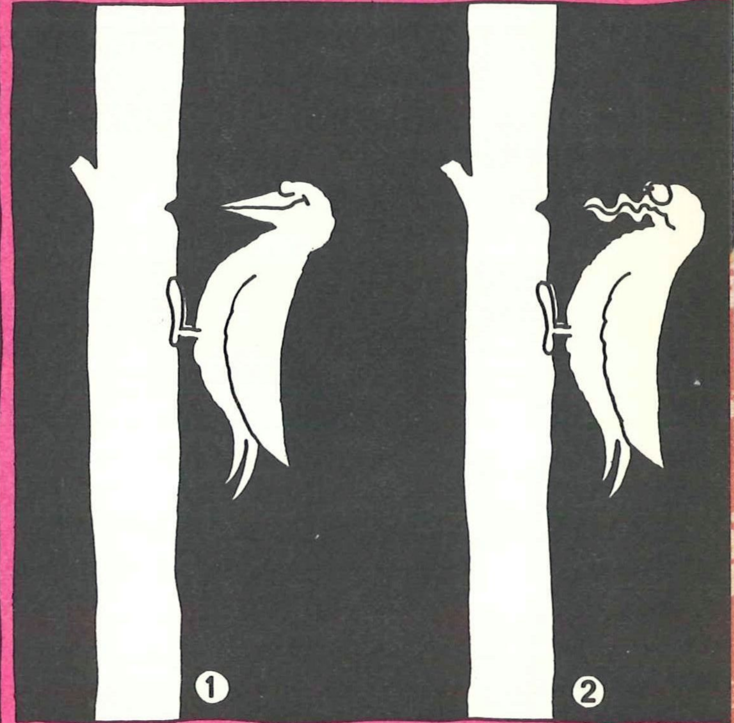

Szabó Lőrinc

Tavasz

„Mi az?" — kérdezte Vén Rigó.
„Tavasz!" — felelt a Nap.
„Megjött?"—kérdezte Vén Rigó.
„Meg ám!" — felelt a Nap.

„Szeretsz?"—kérdezte Vén Rigó.
„Szeretlek!" — szólt a Nap.
„Akkor hát szép lesz a világ?"
„Még szebb és boldogabb!"